

ВИКОРИСТАННЯ БАРАНІВ НОВОГО ТАВРІЙСЬКОГО ТИПУ

Б.О.ВОВЧЕНКО – д.с.-г.н., професор
І.О.РАДЕЦЬКИЙ – аспірант

Батьківщина асканійської тонкорунної породи овець – ДПЗ "Асканія-Нова" Херсонської області. З початку апробації цілеспрямовану роботу по вдосконаленню овець цієї породи проводили відомі у нас в країні вчені і практики – вівчарі Д.К.Гребень, І.Д.Козлов, К.П.Летучев та інші.

При цьому використовувалися різноманітні прийоми і методи підвищення ефективності селекційного процесу з породою (своєчасні чергування гомогенного і гетерогенного підбору, застосування інбридингу, розведення ліній при покращанні умов годівлі і утримання тварин). Це дозволило не тільки зберегти, але і значно підвищити продуктивність овець асканійської породи.

В той же час ряд недоліків, такі як: великий жиропіт вовни, недостатня оброслість спини, невисока інтенсивність росту вовни в довжину, знижена благоденність і міцність вовни, недостатня оброслість тулуба, не вдалося виправити методом внутрішньо-породної селекції.

З цієї метою з 1971 року науково-обгрунтовано почали використовувати баранів-мериносів австралійської селекції, які не і мали аналогів за настригом і якістю вовни.

При створенні нового типу ставилися такі вимоги:

По-перше, зберегти цінні властивості асканійської породи – міцність конституції, пристосованість до природньо-господарських умов степової зони, велику живу масу та плодючість маток.

По-друге, підвищити коефіцієнти трансформації поживних речовин корму в продукцію, створити генеалогічну структуру нового внутріпородного типу і, таким чином, забезпечити племінне та товарне вівчарство, селекційне вдосконаленим матеріалом для поліпшення масиву овець асканійської породи.

Тривала творча діяльність наукових працівників та спеціалістів племзаводів "Асканія-Нова", "Червоний чабан" та "Атманайський" щодо удосконалення асканійської породи завершилося створенням нового таврійського внутріпородного типу асканійських тонкорунних овець.

Виходячи з цього, нами була поставлена задача оцінити комбінаційну здатність баранів нового таврійського типу для визначення подальшого направлення вдосконалення отари овець.

Експериментальні дослідження проводилися в господарствах умовах КСП "Ленінський шлях" Баштанського району Миколаївської області. Проводили ретельний облік результатів запліднення та ягіння маток з метою одержання одновікового молодняка двох груп:

1 – від баранів-плідників асканійської породи непокрашеного типу;

2 – від баранів-плідників нового таврійського типу.

В ролі матерів використовували маток асканійської тонкорунної породи 3-річного віку із середньою живою масою 50 кг. Матки в період суягності і лактації, а також одержані від них потомки до 18-міс. віку знаходилися в однакових умовах годівлі і утримання.

Аналіз одержаного матеріалу показує, що молодняк різного походження у всі облікові вікові періоди мав достатньо високу живу масу (табл. 1).

Таблиця 1 – Характеристика піддослідних ярок

Показники	Група	
	I	II
Кількість тварин	40	38
жива маса, кг:		
при народженні	4,21±0,14	4,28±0,15
в 4,5 міс	23,10±0,56	23,3±0,73
в 15 міс	38,22±0,73	39,3±0,56
в 18 міс	42,12±0,93	43,82±0,92
Середньодобовий приріст, г		
від народження до 4,5 міс	140,0	140,5
від 4,5 міс до 15 міс	48,0	50,8
від 15 міс до 18 міс	43,3	50,2
від народження до 18 міс	72,0	73,2
Настриг вовни, кг:		
Немитої	4,79±0,21	5,16±0,30
Митої	2,56±0,17	2,79±0,19
Вихід чистого волокна, %	53,5	54,1
Коефіцієнт вовки, г/кг	67,0	70,9
Довжина вовни, см:		
На боці	11,2±0,51	11,7±0,31
На спині	10,0±0,48	10,5±0,50
Товщина вовни, мкм	21,58±0,33	21,80±0,41
Міцність вовни, км (бік)	8,38±0,49	8,68±0,51

З даних таблиці видно, що потомки характеризуються більшою високою живою масою у всі вікові періоди. Так, якщо при народженні і відбитті від маток значної різниці між групами не спостері-

галосся, тоді в 15 міс. це відставання склало 2,75%, а в 18 міс. – 3,90%.

Найбільш високий середньодобовий приріст був також в ярок, одержаних від баранів нового таврійського типу (II група). Від народження до 18 міс віку перевага молодняка цієї групи склала порівнянню з ровесниками I групи 1,7%. Збільшення живої масив потомків баранів нового таврійського типу, певно, пояснюється тим, що на протязі всієї роботи по його створенне використовували найбільш великих за величиною матерів і для подальшого відтворення відбирали молодняк з високою живою масою, крім показників вовнової продуктивності.

По кількості митої вовни виділився молодняк, одержаний від баранів таврійського типу. II група). Ярки перевищували ровесниць I групи на 9,0.

Це підтверджується і коефіцієнтом вовності, який у піддослідних ярок склав відповідно 67,0 і 70,9 г/кг.

Трохи більшу довжину вовни мали ярки II групи, але різниця статистично не достовірна.

В товщині вовни суттєвої різниці між порівнювальними групами тварин не встановлено.

Міцність вовни в піддослідних ярок вивчали на боці. При цьому встановлено, що найбільш міцну вовну мали ярочки, одержані від баранів нового таврійського типу (II група). Так, вони перевершували за цим показником в області боку ровесниць I групи на 3,60%.

Проведені нами дослідження за зоотехнічною оцінкою рун, а також вивчення кількості і якості жиру і поту показали, що вовна, одержано від потомків баранів нового таврійського типу, більш рівна за довжиною і тонина вовни, а в руні, так і в штапелі, має меншу вимістість, більш ясно виражена збивість в основному білого кольору жиропіт, ніж вовна потомків I групи.

Аналіз відтворювальних здібностей піддослідних овець показав (табл.2), що використання баранів нового таврійського типу на матках асканійської породи трохи знижує їх запліднюючу здатність.

Багатоплідність таких маток практично така ж, як і в контрольній групі, а збереженість ягнят від народження до 4-х місячного віку навіть трохи вища, що зв'язано, видно, з явищем гетерозису.

Результати проведених досліджень дозволяють зробити такий висновок, що потомки баранів нового таврійського типу за своїми продуктивними якостями не тільки не поступається перед ровесниками від баранів асканійської тонкорунної породи не покращеного типу, але і перевищує практично їх за всіма показниками.

Таблиця 2 – Аналіз відтворювальних здібностей маток і збереженість ягнят

Потомство	Запліднено маток, гол	Окотилося маток, гол.	% запліднення	Народилося ягнят, гол.	% багатопліддя	Вирощено ягнят до 4 міс.	% збереження
Від баранів асканійської тонкорунної породи	215	160	74,4	210	131,2	168	80,0
Від баранів таврійського типу	202	143	70,8	189	132,2	158	83,6

Таким чином, для подальшого вдосконалення отари овець асканійської тонкорунної породи необхідно масово використовувати баранів нового таврійського, типу.

УДК 636. 2: 636. 0.84.-I

КОМПЛЕКСНА МІНЕРАЛЬНА ДОБАВКА ПРИ УТРИМАННІ МОЛОДНЯКА ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ НА ЗЕЛЕНІЙ МАСІ

В.О.ВОВЧЕНКО – д.с.-г.н., професор
Д.Г.САВЧУК – студент

При утриманні навіть на гарних пасовищах молодняку великої рогатої худоби бракує багатьох зольних елементів.

Їх дефіцит в раціоні ще більше зростає при годівлі однією зеленою масою в стійлах.

В результаті в тварин зменшується поїдання кориду, знижується ступінь використання поживних речовин раціону і погіршується мінерально-вітамінна забезпеченість цим також пояснюється і зниження інтенсивності росту молодняку його захворюваність і навіть падіж сільськогосподарських тварин.

Вивчення фізіологічної ролі і значення мікроелементів в житті тварин, з'ясування умов, які забезпечують нормальне утримання цих елементів в живому організмі, має велике виробниче значення.

Особливо важливу роль набувають дослідження ґрунту і кормових засобів на вміст необхідних мікроелементів, таких, як кобальт, мідь, марганець, цинк, йод.

Нами була поставлена задача вивчення дії солей кобальту, марганцю, цинку і інших мікроелементів на розвиток молодняку